

ЕК представи нови мерки за защита на жертвите на престъпления и катастрофи

Публикуван на: 18-05-2011

Източник: [Портал Европа](#)

На територията на ЕС се счита, че около 75 милиона души стават жертва на престъпления всяка година. Събития от такова естество могат да имат тежки физически, емоционални и финансови последици за жертвите и техните семейства. Когато това се случи в чужбина, различията между културите, езиците и законодателствата могат да предизвикат значителни проблеми. Към кого да се обърнат за помощ жертвите? Какви са техните права? Един от основополагащите принципи на ЕС е, че хората трябва да бъдат третирани без дискриминация във всички държави от Съюза. Този принцип бе препотвърден във важното дело Cowan срещу Trisnor public, в което през 1989 г. Съдът на Европейския съюз постанови, че жертвите имат право на обезщетение независимо от тяхното гражданство. Независимо от това дали дадено лице е било ограбено или е пострадало при терористичен акт, всички жертви следва да бъдат третирани с уважение, да им се предостави защита и подкрепа и да имат достъп до правосъдие. Понастоящем обаче законите на държавите в ЕС се различават значително, а и не винаги отговарят на тези основни нужди. Затова днес Европейската комисия предлага пакет от мерки, с които да осигури минимално равнище на права, подкрепа и защита за жертвите в целия ЕС, без значение откъде са или къде живеят, съобщава Рапид. След влизането в сила на Договора от Лисабон ЕС има изрични правомощия да приема законодателство в областта на правата на жертвите.

„В нашите системи на наказателно правосъдие основното внимание се насочва към залавянето на престъпниците, като понякога това води до пренебрегване на жертвите. Днешните предложения на Комисията ще гарантират, че ЕС поставя жертвите на първо място,“ заяви заместник-председателят на Комисията Вивиан Рединг и комисар на ЕС, отговарящ за правосъдието. „Всяка година милиони хора стават жертва на престъпления и всеки гражданин може да се окаже в такова положение. Жертвите на престъпления се нуждаят от уважение, подкрепа, защита и от работещо правосъдие. Затова поставяме жертвите в центъра на наказателното правосъдие в ЕС, като им предоставяме гарантирани минимални права и подкрепа навсякъде в Европа.“

Независимо от това какво е престъплението (грабеж, обир, нахлуване с взлом в дома, нападение, изнасилване, тормоз, престъпление, основано на омраза, терористично нападение или трафик на хора), всички жертви имат едни и същи основни нужди: да бъдат признати за жертви и третирани с уважение и достойнство, да им се предостави защита и подкрепа за физическата им неприкосновеност и собствеността им и да имат достъп до правосъдие и обезщетение.

Комисията иска да се увери, че на тези нужди се откликва по подобаващ начин. Днешните предложения ще подкрепят съществуващите национални мерки с общи за целия ЕС минимални стандарти, така че всяка жертва на престъпление да може да разчита на едно и също основно

ЕК представи нови мерки за защита на жертвите на престъпления и катастрофи

равнище на права, без значение какво е нейното гражданство и къде в ЕС е извършено престъплението.

Предложената директива относно минималните стандарти за жертвите ще гарантира, че във всички 27 държави от ЕС:

- на жертвите се гледа с уважение и полицията, прокурорите и съдиите са обучени как да се отнасят към тях по подходящ начин;
- на жертвите се предоставя информация относно техните права и техния случай по разбираем за тях начин;
- съществува подкрепа за жертвите;
- жертвите могат да участват в производството, ако желаят това, и им се оказва помощ да се явят по делото;
- се определят уязвимите категории жертви - например децата, жертвите на изнасилване или хората с увреждания - и им се осигурява подобаваща защита;
- на жертвите се осигурява защита за времето на полицейското разследване на престъплението и по време на съдебното производство.

За да спомогне за предпазване на жертвите на насилие от допълнително увреждане, причинено от техния нападател, Комисията прави предложение и за регламент относно взаимното признаване на мерки за осигуряване на защита в областта на гражданското право. С него ще се гарантира, че ако пътуват или се преместят в друга държава от ЕС, жертвите на насилие (например на домашно насилие) могат да продължат да разчитат на ограничителните заповеди или заповедите за осигуряване на защита, издадени срещу извършителя.

Днешният пакет предложения са първа крачка в превръщането на жертвите на престъпления в основен елемент от системите ни на правосъдие. В идващите години Комисията ще предприеме действия, за да се подобрят съществуващите правила относно обезщетяването на жертвите на престъпления, за да гарантира, че жертвите имат подобаващ достъп до обезщетение, особено ако са били обект на престъпление в чужбина. За да даде възможност на жертвите на пътнотранспортни произшествия в друга държава от ЕС да предявят иск за обезщетение за вреди, Комисията възнамерява също така да преразгледа съществуващото законодателство на ЕС в областта на стълкновението на закони, така че хората да могат да разчитат на давностните срокове, които се прилагат в собствената им държава.

До 15 % от населението на ЕС може да стане жертва на престъпление на територията на Съюза всяка година. Освен това много повече близки членове на семействата на жертвите могат да бъдат засегнати, защото им помагат да превъзмогнат изпитанието или да се възстановят от телесно увреждане или финансови трудности вследствие на престъплението. Рискът да станат жертви на престъпление е също толкова голям при пътуване в чужбина, колкото и у дома. Като се има предвид, че всяка година в рамките на ЕС европейците извършват близо 1,25 милиарда туристически пътувания, неизбежно част от тях стават жертва на престъпление в друга държава. Минималните норми за жертвите са част от по-широката цел за изграждане на европейско пространство на правосъдие, така че хората да могат да разчитат на едно и също равнище от основни права и да имат доверие в правосъдната система, независимо от това къде се намират в рамките на ЕС.

Правата на жертвите също така са основни права, които включват зачитане на човешкото достойнство, на личния и семейния живот и на собствеността. Тези права следва да бъдат

ЕК представи нови мерки за защита на жертвите на престъпления и катастрофи

гарантирани наред с правата на другите лица, участващи в наказателното производство, например обвиняемите.

Друг важен принцип е недискриминирането на жертвите при достъп до правата им. Съдът на Европейския съюз потвърди в своето дело Cowan срещу Trésor public, че например предоставянето на обезщетение не трябва да бъде ограничено на основание на гражданството. По делото британски турист във Франция е жертва на грабеж и телесна повреда на изхода на парижка станция на метрото. Съдът постанови, че що се отнася до обезщетението за вреди, гражданинът на Обединеното кралство е трябвало да бъде третиран по същия начин като френски гражданин, защото като турист е имал право да се възползва от свободата на предоставяне на услуги. Новите мерки за подобряване на защита на жертвите, представени днес, са част от последващите действия на Комисията по Доклада за гражданството на ЕС за 2010 г.